

збільшують і без того велику синонімію в медичній термінології. Саме тому до термінів-епонімів існує неоднозначне відношення, хоча це частина культури, тому відмовитися від них просто неможливо.

Ще одним з основних джерел поповнення термінології сьогодні й, імовірно, одним із провідних способів терміноутворення в англійській медичній термінології в майбутньому є аббревіація. Виділені такі структурні моделі термінів-аббревіатур: 1) ініціальна аббревіація: однозначні скорочення: *A: accommodation*; двозначні скорочення: *TM: tympanic membrane*; тризначні скорочення: *ENG: electronystagmogram*, *ESS: endoscopic sinus surgery*, *FNA: fine needle aspirate*; чотиризначні скорочення: *GERD: gastroesophageal reflux disease*, *UARS: upper airway resistance syndrome*; 2) усічення: *ext (external)*, *Cyl (cylinder)*; 3) стягнення: *cd: candela*, *XT: exotropia*; або телескопія: *ChBFlow: choroidal blood flow*; 4) змішана аббревіація: *GE reflux: gastroesophageal reflux*, *TE puncture: tracheoesophageal puncture*.

Відповідно до традиції і норми утворення аббревіатур найбільш численними в сучасній англійській отоларингологічній термінології є ініціальні скорочення. найпоширенішими аббревіаціями ініціального типу є тризначні та чотиризначні скорочення, що, на нашу думку, дозволяє описувати складні процеси та явища.

Отож, вивчення англійської отоларингологічної терміносистеми потребує подальшого поглибленого аналізу її семантичних особливостей, питань, пов'язаних з оформленням медичних термінологічних систем, методик вивчення способів та процесів терміноутворення. Такі дослідження відкривають можливість прогнозування тенденцій формування терміносистем у різних галузях знання у вигляді виявлення найбільш продуктивних способів терміноутворення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Герасименко О.І. Науковий стиль дисертаційних праць медичної галузі. *Українська термінологія і сучасність: Збірник наукових праць* / Київ: Інститут української мови НАНУ, 2013. Вип. IX. С. 181–184.
2. Даниленко В.П. Об одной модели терминов-словосочетаний / *Научно-техническая терминология*. Москва, 1973. Вып. 10. С. 12 – 18.
3. Кінах Б.М. Формування науково-технічних термінів з (діє)прикметниками. Львів, 2002. 36 с.
4. Пиріг Л. А. Українська мова в медицині: минуле і сучасність. *Українська термінологія і сучасність: Збірник наукових праць* / Київ: Інститут української мови НАНУ, 2013. Вип. IX. С.175-180.
5. Дев'ятко Ю.С. Типологія стоматологічної термінології в українській і англійській мовах та її лексикографічне відтворення. Дис. ... канд. філол. наук: 10.02.21. / Львівський нац. ун-т імені Івана Франка. Львів, 2021. URL: https://npu.edu.ua/images/file/vidil_aspirant/dicer/D_26.053.26/Devyatko_0505.pdf (Дата звернення: 01.11.2021)

УДК: 378. 147(477)

Гончарова Є. Є.

Полтавський державний медичний університет, м. Полтава РОЛЬ МОТИВАЦІЇ У ФОРМУВАННІ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗВО УКРАЇНИ

В аспекті компетентнісного підходу, динамічний перехід від очної до змішаної та дистанційної форм навчання, викликаний поширенням Covid-19, вимагає постійного вдосконалення підходів і методів, орієнтованих на організацію сприятливих умов для формування фахової компетентності здобувачів вищої

освіти ЗВО України. Розглядається актуальність усебічного спрямування майбутніх фахівців до творчої самореалізації під час організації дистанційного навчання.

Ключові слова: фахова компетентність, мотиваційна компетентність, мотивація, особистісна мотивація, соціальна мотивація.

In terms of competency approach, the dynamic transition from the on-campus to blended and distance studies under ongoing Covid-19 pandemic, requires continuous improvement of approaches and methods aimed at organizing favorable conditions for the formation of students' professional competence at HEIs of Ukraine. The urgency of comprehensive orientation of future specialists to creative self-realization during the organization of distance learning is considered.

Keywords: professional competence, motivational competence, motivation, personal motivation, social motivation.

В аспекте компетентностного подхода, динамичный переход от очной к смешанной и дистанционной формам обучения, вызванный распространением Covid-19, требует постоянного усовершенствования подходов и методов, ориентированных на организацию благоприятных условий для формирования профессиональной компетентности соискателей высшего образования ЗВО Украины. Рассматривается актуальность всемерной направленности будущих специалистов к творческой самореализации во время организации дистанционного обучения.

Ключевые слова: компетентность, мотивационная компетентность, мотивация, личная мотивация, социальная мотивация.

Сучасний динамічний перехід від очної до змішаної та дистанційної форми навчання, викликаний поширенням Covid-19, вимагає постійного вдосконалення підходів і методів, орієнтованих на організацію сприятливих умов для формування фахової компетентності здобувачів вищої освіти ЗВО України. В аспекті компетентнісного підходу, особливої актуальності під час організації дистанційного навчання набуває усебічне спрямування майбутніх фахівців до творчої самореалізації.

Важливою складовою компетентнісного підходу в системі вищої освіти є формування мотиваційних компетентностей у здобувачів вищої освіти як сукупності особистісних та соціальних мотивацій, спрямованих на подальше формування фахової компетентності. Без наявності вищевказаних мотиваційних компонентів якісне оволодіння майбутніми спеціалістами сукупністю фахових компетентностей буде проблематичним. Не менш важливою є проблема формування у здобувачів вищої освіти стійкої позитивної мотивації стосовно майбутньої професії, що передбачає здатність та усвідомлене бажання продовжувати науково-пізнавальну діяльність упродовж усього життя.

Аналіз основних досліджень та публікацій. «Мотивація у загальному психологічному контексті є складним об'єднанням, «сплавом» рушійних сил поведінки, що відкривається суб'єкту у вигляді потреб, інтересів, прагнень, мети, ідеалів, які безпосередньо детермінують людську діяльність» [6, с. 205]. І. Зимня визначає мотивацію як складний механізм співвіднесення особистістю зовнішніх і внутрішніх чинників поведінки, який визначає виникнення, спрямованість, а також засоби здійснення конкретних форм діяльності [2, с. 219].

О. Овчарук основними мотиваційними компетентностями, пов'язаними з *внутрішньою мотивацією*, інтересами, індивідуальним вибором особистості вважає: здатність до навчання; винахідливість; навички адаптуватись та бути мобільним; уміння досягати успіху в житті; бажання змінити життя на краще; інтерес та внутрішню мотивацію; особисті практичні здатності; уміння робити власний вибір та визначати особисті цілі [4, с. 62].

О. Малихін зазначає: «Наявність сталих внутрішніх мотивів навчальної діяльності виступає провідним стимулом прагнення правильно, науково обгрунтовано підходити до організації власної самостійної діяльності в комплексі й за напрямками окремих блоків дисциплін, кожного предмету, зокрема, а також їх складових, модулів, розділів, тем, конкретної лекції, семінарського. Практичного чи лабораторного заняття» [5 с. 229].

Сприймаючи внутрішню мотивацію, спрямовану на процес і зміст діяльності, як домінуючу, у процесі навчання необхідно враховувати також і *зовнішню мотивацію*, спрямовану на виконання обов'язку отримати вищу освіту, усвідомлення відповідальності перед суспільством, уникнення неприємностей, бажання отримати схвалення з боку викладача, батьків чи інших людей.

Завдання дослідження: розкрити теоретичні аспекти формування позитивної мотивації до навчання в умовах активної взаємодії викладача та здобувача вищої освіти.

В основі *навчальної мотивації* лежить потреба суб'єкта діяльності, яка, у свою чергу, надає поштовх до розвитку його пізнавальної активності.

Формуванню позитивної мотивації здобувачів вищої освіти до процесу навчання сприяє професіоналізм викладача, його вміння організувати фахово орієнтований процес навчання з використанням методів, що стимулюють навчально-пізнавальну діяльність, впливають на самовизначення майбутніх фахівців та усвідомлення ними як найближчих, так і завершальних результатів навчання, створюють позитивний емоційний фон у відносинах зі студентами.

Відчуття необхідності діяти (навчатися) залежить від ступеня інтересу особистості до предмета діяльності. Інтерес, який відноситься до усвідомлюваних мотивів, ґрунтується на емоційній готовності студента до інтелектуальної діяльності в ході навчання у ЗВО. Зацікавленість спонукає особистість отримувати задоволення навіть у ході напруженої роботи. Дослідженнями сучасних науковців [3, с. 266] доведено, що висока позитивна мотивація до навчання може стати компенсуючим чинником у разі недостатньо високого рівня навчальних здібностей, однак навіть високий рівень здібностей не компенсує відсутність такої мотивації.

Мотивація до процесу навчання може бути, по-перше, ситуативною, обгрунтованою тимчасовою необхідністю виявити свій рівень навченості (у ході написання тесту, складання іспиту, необхідності уникнути неприємностей, пов'язаних з повторним складанням іспиту); по-друге, особистісною – коли мета й мотиви пов'язані між собою, що породжує прагнення здобувача вищої освіти до самовдосконалення.

Домінування ініціативності й усвідомлення здобувачем вищої освіти необхідності отримання високих результатів у навчанні базується на формуванні в майбутніх спеціалістів: по-перше, соціальних мотивів своєї діяльності; по-друге, інтересу до змісту навчання. Інтерес до змісту навчання стимулюється шляхом створення посиленої складності навчального матеріалу, його урізноманітнення, урахування індивідуально-психологічних особливостей за умови визначення

способів діяльності студентів (наприклад, упровадження активних методів навчання, в основі яких лежить пошукова діяльність).

Формування *навчальної мотивації*, якісна організація процесу оволодіння сукупністю необхідних компетентностей, має спиратися на врахування індивідуально-психологічних особливостей студентів.

Формування *професійної мотивації* передбачає новизну пропонованого навчального матеріалу, його актуальність, зв'язок з реаліями сучасного життя. Це дозволяє сформувати соціальну мотивацію відносно майбутньої професії, сприяти визначенню фахових мотивів як провідних в ієрархії мотивів здобувачів вищої освіти [1].

Висновки. У перспективі, подальші дослідження означеної проблеми мають бути спрямовані на проектування дидактичних умов, здатних стимулювати психологічні фактори розвитку позитивної мотивації особистості до навчання у конкретних обставинах на засадах обов'язкової взаємодії і співпраці викладача та здобувача вищої освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гончарова Є. Є. Диференціація навчання фахових дисциплін майбутніх учителів іноземної мови у вищих педагогічних закладах: дис. ...кандидата пед. наук : 13.00.09 / Гончарова Євгенія Євгенівна. – Полтава, 2015. – 252 с.
2. Зимняя И. А. Педагогическая психология / Ирина Алексеевна Зимняя. – М. : Издательская корпорация «Логос», 2000. – 384 с.
3. Ильин Е. П. Мотивация и мотивы / Евгений Павлович Ильин. – СПб. : Питер, 2002 – 512 с.
4. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: [бібліотека з освітньої політики / під заг. ред О. В. Овчарук]. – К. : «КІС», 2004. – 112 с.
5. Малихін О. В. Організація самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів: теоретико-методологічний аспект : [монографія] / Олександр Володимирович Малихін. – Кривий Ріг : Видавничий дім, 2009. – 307 с.
6. Педагогічна психологія / [Свтух М. Б., Лузік Е. В., Ладогубець Н. В., Ільїна Т. В.] – К. : Інтердрук, 2014. – 420 с.

УДК 82.1:616-002.78 (652)

**Гончарова Н.А., Цисык А.З.,
Учреждение образования «Белорусский государственный
медицинский университет», г. Минск**

ИЗОБРАЖЕНИЕ ПОДАГРЫ В АНТИЧНОЙ ПОЭЗИИ

У статті представлено античні історичні та літературні згадки про хворобу «подагра», в тому числі фрагменти творів відомих поетів. Особлива увага відводиться поетичним рядкам грекомовного поета II століття Лукіана, присвяченим зображенню подагри. Висловлюється критика на адресу тих сучасних дослідників, які некритично сприймають літературні фантазії Лукіана.

Ключові слова: *подагра, історичні та літературні джерела, антична поезія, творчість Лукіана, об'єктивна оцінка поетичних фантазій Лукіана.*

The article presents ancient historical and literary references to the gout disease, including fragments of the work of famous poets. Special attention is paid to the poetic lines of the Greek-speaking poet of the second century Lucian, dedicated to the image of gout. Criticism is given to those modern researchers who uncritically perceive Lucian's literary fantasies.

Key words: *gout, historical and literary references, antique poetry, works of Lucian, unbiased judgment of Lucian's literary fantasies.*